

ARNHEMSCHE COURANT

ZATURDAG 25 MAART.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal in de week wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van een voet op regels f 1.00 voor elken regel daarbyvoerd 20 centen; behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De heer ROCHUSSEN bij zijne oude beloften ingesluimerd zijn?

de begrotingen zijn de leden der Staten-Generaal gewoon, aan al hunne klachten lucht te geven. Zij houden dan eene algemeene opruiming van rusten, tot dat eene nieuwe begroting hen vernert, dat de dag tot oplezing van het zenden-der ministers weder gekomen is. Deze weten waaraan zich te houden; weten, dat al die verwijten zoo erg niet gemeend zijn, maar dat het slechts, even als het nieuwjaar-wenschen, vele formaliteiten zijn, waar het hart zelden deel aan neemt. Ontbreekt het niet aan wenschen, even weinig ontbreekt het aan beloften. Beide partijen koopcn daardoor rust voor al den tijd, van welken de begroting strekt. De Staten-Generaal hebben, meenen zij, aan hunnen pligt te voldoen, de wenschen uitgedrukt der natie, wat wij men meer van hen? De ministers hebben zedig en demeedig de verzoeken aangehoord, en belooft dat bij de volgende begroting, alle openbare aangelegenheden in Nederland zich in eenen zoo gunstigen toestand zullen bevinden, dat alle andere volken der aarde het bejden zullen, en dat de volgende jaren zullen komen halen. Onder die later iets aan, de omstandigheden, welke geene veranderingen toelieten; teleurstellingen, welke men niet voorzien kon; misrekeningen, welke hanne gelijkheid aan sir ROBERT PEEL moeten bewijzen, zijn er de oorzaken van, of wel, de zaak ischt een hoogst nauwkeurig, moeijelijk en omslagtig onderzoek, maakt zeer langdurige overwegingen noodzakelijk; onder welke onderzoekingen en overwegingen de natie wel eens dreest, dat de ministers in slaap gevallen zijn.

Onder die honderd en een telkens herhaalde punten behoort ook het muntwezen. Dat dit dringend voorzieningen behoort, kan ieder in zijne eigene beurts nagaan. Bijna iederen dag worden de geldstukken kleiner. De gulden begint in grootte en zwaarte het vijfstuiver stuk al meer en meer te naderen. Zou het bestuur ook opzettelijk met verbetering drafen, tot dat het in wezenlijke waarde met het dubbeltje gelijk stond? Het ware dan mogelijk nog de moeite waard de handen aan het werk te slaan.

De minister van financiën, wel? Is hij niet veeleer reeds sedert lang aan het overwegen? Zeer mogelijk; maar onder al dat overwegen, zegt het spreekwoord, gaat de staat te gronde. Voor iemand, zood vlug als de heer ROCHUSSEN, daren de overwegingen wat lang.

In eene der gemproviseerde redevoeringen van den minister van financiën van 9 oktober 1841, verhoorde zijne Excellentie het volgende: » Er is ook van het muntwezen gesproken. Ik erken en begrip welkomen de behoefte aan eene krachtde-lijke verandering in dezen, door de verwisseling der oude in nieuwe muntspeciën; maar bij de afhandeling der over dit onderwerp gewisselde punten heb ik op nieuw ondervonden, hoe veel meer ik wil, om mijne betrekking zoodanig te overtuigen als ik wenschte, en hoe hoogst moeij-

lijk en ingewikkeld alle vragen betrekkelijk het muntwezen zijn. Zijne Excellentie had vroeger vergeten daarvan zijne hoofdstudie te maken en van daar die kleine lasten in zijn veelomvattend hoofd. Het hoofdbezwaar was gebrek aan geschikte lokalen te Utrecht, hetwelk aan eene overbrenging der munt naar Amsterdam had doen denken, waartegen Utrecht echter voorstellen gedaan had. » Hoe » dit zij, » eindigt de minister: » ik voor mij heb » voorloopig een gevoelen zoo omtrent de wijs van » uitvoering als omtrent de plaats, waar de nieuwe » munt zou moeten wezen; maar ik behoef nog » nadere inlichtingen omtrent een en ander en stel » mij voor eerst, zoo te Utrecht als te Amster- » dam, de zaak met de hoofdbelanghebbenden en » deskundigen mondeling te behandelen en de wets- » ontwerpen, welke ter zake noodig mogten bevon- » den worden, voor te dragen. »

Zouden die inlichtingen in de anderhalf jaar, welke sedert verlopen zijn, nog niet ingekomen zijn? Zou de heer ROCHUSSEN nog geen tijd gevonden hebben voor een uitstapje naar Utrecht en Amsterdam, ten einde met de belanghebbenden en deskundigen te kunnen onderhandelen? Wij meenen ja; want in de dagbladen is er sprake geweest van aankoop van huizen te Utrecht tot vergrooting van het gebouw der munt. Waar blijven dan de wets-ontwerpen? Of, zoo deze niet noodig mogten bevonden zijn, waar blijft de verwisseling der oude in nieuwe muntspeciën? Zou de heer ROCHUSSEN bij de inlichtingen van dit hem — gelijk hij openhartig belijdt, en dat zal niemand hem kwalijk nemen — vreemde onderwerp ook ingesluimerd zijn? Zeer mogelijk; het zou de eerste maal niet zijn, dat iets dergelijks gebeurde.

Doeh ondertusschen blijven wij met onze sicchte, vormiaakte, onkenbare muntstukken zitten. Het geld-snoeien geschiedt met de grootste onbeschaamdheid, en, zoo lang wij geens andere munt hebben, zal de ontdekking der schuldigen altijd slechts uitzondering zijn. Laat men dit langer loopen, zoo moet het noodzakelijk tot het duurder worden van alle levensbehoeften en koopwaren leiden. Indien de daalder maar de waarde heeft, welke de gulden behoort te hebben, mag hij een tijd lang, nog als daalder aangenomen worden, — maar ten slotte zal men voor dien daalder niets meer koopen dan men vroeger voor een gulden kocht. Inmiddels verdwijnt de goede munt geheel uit het verkeer.

Zoolang het geld nagenoeg de innerlijke waarde heeft, die het voorstelt, heeft het als ruilmiddel zijne grootte verdiensten; ontnoemt men het die waarde, het nadert meer en meer het credit-papier en geeft tot gelijksportige misbruiken en onzekerheden als dit aanleiding. Niemand hecht aan eene denkbeeldige waarde hetzelfde gewigt als aan eene wezenlijke. Tegen eene dergelijke vermindering, die aan het verkeer de grootste belemmeringen veroorzaakt, behoort de staat met alle inspanning te werken. Het is geens wettigende zaak, bij welke slechts enkelen belang hebben, het is er eene, welke dagelijks en diep in het hart der muntbewaarders indringt. Het is dus te wenschen, dat de heer ROCHUSSEN uit zijne sluimering ontwake

en aan verdere vermindering der muntspecie paal en perk stelle, de noodige maatregelen daartoe neme, en, ter voorkoming van eene dergelijke toestand voor het vervolg, zorge, dat vermaakte munt-speciën niet in betaling behoeven genomen te worden. Het bestuur behoort dan echter zelf voor te gaan met ze nimmer uit te geven; want zonder dat zijn alle wettelijke bepalingen ijdel.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Van de Turksche grenzen, 30 maart. De Oostenrijksche gezant in Konstantinopel heeft met den laatsten post den last ontvragen, om de vorderingen van Haaland te ondersteunen. (A. A. Z.)

ITALIE.

Van de Italiaansche grenzen, 28 maart. Men verneemt thans, dat de pogingen van eenige Italiaansche konen, om de in-vrijheid-stelling van don Carlos te bewerken, en aan den successie-twist door een huwelijk van koningin Isabelle met den oudsten zoon des pretendents voor altijd een einde te maken, geheel mislukt zijn. Het Fransche kabinet heeft zich, wel is waar, bereid verklaard don Carlos in vrijheid te stellen, doch slechts onder beding, dat hij van allen aanspraak op den Spaanschen troon afstand doe, en waarborgen geve, dat hij de rust en den vrede van het naburige rijk op geene wijze zal storen. In dit geval zou men zelfs zong gedragen hebben voor hem een ne familie levenslang eene apanage te verkrijgen. Maar de pretendent heeft alle voorstellen afgewezen, waardoor hij zich in zijn voorgewend regt gekrenkt waant. Zelfs ten gunste zijner zonen wil hij zijne aanspraak niet opgeven. Deze hardnekkigheid schrijft men voornamelijk aan de raadgevingen zijner gemalin toe, welke nog altijd de hoop koestert, dat de conservatieve kabinetten eene gelegenheid in Spanje zullen te baat nemen om den regtmätigen vorst op zijnen troon te herstellen.

DUITSCHLAND.

Van de Hannoversehe grenzen. Naar wij uit geloofwaardige bronnen verzekerd kunnen, staat thans aan de toetreding van Hannover tot het Dütsche tolverbond niets meer in den weg, en zal dezelve waarschijnlijk met 10. januari 1844 volgen. Oldenburg, dat altijd voor deze toetreding was, verliengt zich reeds bij voorbaat daarmee. Hoewel eenige Hannoveranen, van wege hun eigen voordeel, daarvoor nog niet gelooven willen, zoo is de zaak toch buiten allen twijfel. (D. Zf.)

OOSTENRIJK.

Wenen, 26 maart. Tegenwoordig is de toestand van den aartsbischop Frans Karel, ten opzichte van alle verschijnselen der ziekte, zeer bevredigend; het gevaar schijnt geweken.

ENGLAND.

Londen, 29 maart. Echtsleden donderdag in het Dunmanway zekere George Mahony in den ouderdom van honderd en zeven jaren overleden, terwijl zijne vrouw, die negen en negentig jaren telde, hem slechts weinige uren overleefd heeft. Beide zijn zaacht, zonder eenigen merkbaaren doodstrijd, overleden.

FRANKRIJK.

Paris, 23 maart. Sedert gisteren was de Kamer der Pairs met de discussie der wet omtrent de geheime fondsen bezig; bij het slot der zitting van heden is zij met eene groote meerderheid doorgegaan. — Den 19den dezer is de last-korvet l'Aube van

naar Guadeloupe onder zeil gegaan, met eene lading levensmiddelen en anderen onderstand voor de ongelukkige bewoners van dat eiland. Den 25sten zal de stoomboot *Gomer* volgen en onder anderen twee maal honderd duizend franken derwaarts brengen. Het bedrag der sommen, in de zoogenaamde centrale kas inschrijving gestort, was gisteren tot 324,611,50 vermeerderd. De bank van Frankrijk heeft voor vijf-tien duizend franken ingeteekend.

— Lord Cowley, de Britsche ambassadeur, heeft drukke conferencien met onzen minister van buitenlandsche zaken. Men denkt, dat de zaak van Otaheiti aanleiding tot deze verhandelingen geeft, en men meent te weten, dat daarover reeds verscheiden nota's gewisseld zijn. Zoo het schijnt stelt onze regering er veel belang in, haren invloed in den Zuid-ocean te vermeederen. Volgens het gouvernementsblad *le Messenger*, heeft zij ook haar voornemen te kennen gegeven, om het beschermheerschap over de Sandwich-eilanden op zich te nemen.

Statenlandsche berichten.

Gravenhage, 13 maart. Onderscheidene Fransche reizigers, die zich thans in Nederland bevinden, hebben in het *Journal de la Haye* een beroep op de menscheivendheid en liefdadigheid hunner landgenooten en van de reizigers van andere landen gedaan, ten behoeve van hunne broeders, die op het eiland Guadeloupe zoo wraeg geteisterd zijn. De giften zullen met erkentelijkheid ontvangen worden bij den heer *Thorchiana*, eigenaar van het *hôtel de l'Etoile*, te Amsterdam, die het bedrag bij den consul-generaal van Frankrijk storten zal.

Gravenhage, 22 maart. In de zitting van den Hoogen Raad van gisteren is behandeld het beroep in cassatie van den procureur-generaal in het belang der wet tegen het arrest van het hof van Noord-Brabant, betrekkelijk de zoo veel gerucht gemaakt hebbende zaak der inkwartiering.

Gelijk men weet, waren de twee voornaamste stellingen van het arrest deze: 1o. dat geene der bepalingen of besluiten nopens de inkwartiering, door opnemings in het *Staatsblad*, zijn afgekondigd, en dat, alzo aan die bepalingen geen verbindend gezag kon toegekend worden, op de overtreding ook geene straf kon worden toegepast; 2o. dat er in den wettelijken zin aan koninklijke besluiten of decreten, zoodat de afkondiging, bij art. 2 bedoeld, geen vereischte is voor koninklijke besluiten, enz. met betrekking tot de tweede stelling deed procureur-generaal vooral uitkomen, dat, wanneer het ook al twijfelachtig mogt zijn, of eene wet of besluit, verhinderende of wettig is ja dan neen, het oordeel daarover niet is gelaten aan het hof, tegen wien dezelve wordt ten uitvoer gebracht, zoodat het zich *vis facti* tegen dezelve zou mogen verzetten.

Procureur-generaal meende, dat beide stellingen van het hof op dwaalbegrippen berustten, en daar de regering er het hoogste belang bij heeft, om de verpligting tot inkwartiering niet aan twijfel onderhevig te doen zijn, en de publieke orde niet gedooft, dat het oordeel, of men licht al of niet mag verzetten, overgelaten zij aan dengene, tegen wien eene wetsbepaling wordt ten uitvoer gelegd, zoo heeft Z. E. H. A. zich verplicht geacht de cassatie van het arrest te vragen in het belang der wet, en zonder dat daar bij enig nadeel aan regten, door partijen verkregen, werde toegebracht. De uitspraak is bepaald op 11 april.

Rotterdam, 22 maart. Sedert laatsleden vrijdag avond is hier, evenwel als te Parijs, in België en in de Kruissche Rijn-provincie, des avonds eene heldere en lange lichtstreep aan den hemel, onder het sterrenbeeld van den Orion, opgemerkt, welke door de meeste sterrekundigen voor den staart eener komeet wordt gehouden, wier kern echter, zoo ver de berichten luiden, nog niet stellig ontdekt is, en wier verschijning ook niet, gelijk doorgaans plaats heeft, vooraf berekend en aangekondigd was.

Hertogenbosch, 23 maart. Heden heeft het pro-

vinciaal hof in de zaak van den heer *Josef Pierre Eugène Gens*, redacteur van het *Journal du Limbourg*, te Maastricht, die door het hof van Limburg wegens *laster* in openbare geschriften tot gevangenisstraf en ontzetting zijner burgerlijke rechten was veroordeeld geweest, uitspraak gedaan. Men weet, dat het arrest van het provinciaal hof van Maastricht door den Hoogen Raad is vernietigd geworden. Het Noord-Brabantsche hof heeft thans ook in deze gewichtige zaak, waarbij de vrijheid van drukpers het hoogste belang heeft, zich verklaard; en den heer *Gens* van den hem aangelegden *laster* ontheten; edoch, overeenkomstig art. 375 van het Wetboek van Strafrecht, veroordeeld tot f 50 boete en in de kosten, met uitzondering der kosten van het incidentele vonnis, veroorzaakt door het niet hooren der getuigen, die *a décharge* waren opgegeven.

De heer *Gens* is derhalve veroordeeld wegens smaad, of scheldwoorden of beleedigende uitdrukkingen, die geenerlei te lastlegging eener bepaalde en omschrevene daad, maar eene aangeduide *ondeugd* behelzen.

OOSTINDIE.

Batavia, 16 nov. 1842. Op den 10den september jl. is de Nederlandsch-Indische brik *de Hoop*, gezagvoerder *J. W. Neijs*, tusschen de eilanden Comodo en Flores, dicht onder den wal van laatstgenoemd eiland, door vier groote zeeroovers-prauwen aangevallen, na reeds vroeger, en wel op den 4den van diezelfde maand, op de hoogte van het eiland Selando, en op den 7den daaraanvolgende, op de hoogte van Sumbawa, ongeveer 50 mijlen bewesten Biema, door verdachte inlandische vaartuigen vervolgd te zijn geworden. Op den 10den september zijn de vier gemelde zeeroovers-prauwen (zijnde padocakans), door windstilte begunstigd, des voormiddags ten tien ure, de brik tot op eenen afstand van ongeveer 300 passen genaderd, doch toen door het welgerigt schrootvuur van dat vaartuig zoodanig begroet, dat zij, na hetzelfde gedurende eenigen tijd uit hun geschut beantwoord te hebben, zijn afgedeinsd; na, naar hunne bewegingen te oordeelen, buiten bereik van het vuur, een soort van scheepsraad belegd te hebben, hebben zij na den middag, ongeveer ten een ure, den aanval hervat, doch zijn ook toen zoodanig ontvangen, dat zij weldra andermaal afdeelden en de hoop op vermeestering van het vaartuig schijnen te hebben opgegeven. Ofschoon de brik *de Hoop* aan romp en tuig door het vuur der zeeroovers nog al aanmerkelijke schade heeft bekomen, is echter geen der opvarenden getroffen. Het gelukkig afslaan van dien aanval wordt, behalve aan het wel gewapend zijn van den brik, toegeschreven aan den moed en de beradenheid, bij die gelegenheid aan den dag gelegd door den eersten luitenant der genie *Zutthoff*, den tweeden luitenant der infanterie *Mansjéhat* en de tweede luitenant der artillerie *Huisman* en *ten Niehoff*, die zich als passagiers aan boord van dat vaartuig bevonden.

Van Poerwakaria (residentie Krawang) wordt gemeld, dat op den 20sten oktober jl., des voormiddags ten 2 ure, in het district Tagalwaroe een buitengewoon zware storm heeft gewoed, die vergezeld was van onweder en hevige regen en hagelbuijen. Bij dien storm zijn ter genoemder plaats ingestort: 57 huizen, 34 loembongs en 11 karbouw-kralen; terwijl verscheiden Klapper-boomen uit den grond werden gerukt en een karbouw door den bliksem is gedood. Er zijn eene menigte hagelsteen en gevallen, die de groette hadden van kleine duiven-eieren. Gelukkig heeft men bij deze gelegenheid geene menschenlevens te betreuren gehad.

Rechtswezen.

Provinciaal gerechtshof van Gelderland.

Zitting van 16 en 22 maart 1843.

De heer *WILLEM ALPHERTS*, grondeigenaar, wonende te Arnhem, was, ten gevolge van een door de directie van den waterstaat ingediend rapport, door den heer officier bij de regtbank te Arnhem gedagvaard, ter zake van overtreding der wet van 24 februari 1806, houdende bepalingen omtrent een algemeen rivier- en waterregt over de rivieren en stroomen der republiek, als zullende in de rivier den IJssel, waar zijne gronden in de *Havikbevoerd*, onder *Iieren*, tegen die rivier aansluiten, eenige nieuwe kribben hebben aangelegd, zoodat daartoe de noodige vergunning te hebben verkregen. Hij werd aanvankelijk bij verstek, als op de dagvaarding niet verschienen zijnde, schuldig verklaard en tot eene boete van f 600 veroordeeld, doch op zijne gedane oppositie

vrijgesproken, vermits de regtbank in de verklaring der ter ontlasting bijgebrachte getuigen het bewijs gevonden, dat de door den opposant daargestelde werken aangelegd op of ter vernieuwing van terzelve plaatse vroeger bestaan hebbende, doch nu grooten verloor gegaan zijnde kribwerken; terwijl bij uitspraak de vraag, door den opposant opgevraagd, bij hoerke de genoemde wet van 24 februari 1806, alnog als verbindende kon worden aangemerkt, of slist is gelaten.

Van dat vonnis door het publiek ministerie zijnde ingesteld, werd de zaak op den 16den maart voor het hof behandeld.

Van de zijde van het openbaar ministerie waren als getuigen voorgebragt de heeren *w. c. zayma*, opzigter, en *s. m. ferkans*, hoofd-ingenieur van den waterstaat, beiden te Arnhem; de eerste hoofdzaak ter bevestiging van het door hem opgemaakte proces-verbaal, constaterende de hier bedoelde overtreding, de tweede, om als deskundige de noodige inlichtingen den regter te geven. De eerste verklaarde ter aangeverder plaatse in de maand juli 1842, bij zeer laag waterstand (namelijk 68 duimen beneden den gemiddeld stand) drie pakwerkjes, triangelsgewijze ingerigt, een eind wege in de rivier inspringende, te hebben gevonden, zonder dat hij eenige bepaalde sporen vroeger bestaan hebbende werken had waargenomen, en de tweede, dat deze pakwerkjes ongeschikt waren om eenigen grond aan te winnen, noch ook aan de afloop van het water belangrijke belemmeringen weeg bragten, doch voor de goede configuratie der rivier zeer hinderlijk waren.

Namens den geappelleerde werden onderscheiden getuigen gesisteed, waaronder in de eerste plaats de heer *TER WINDT*, gepensioneerd opzigter van den waterstaat, die almede deze werken beschouwde, geen grond konnende nabringend, noch den stroom vernieuwende belemmeren, terwijl de gesteldheid der plaats, door hem naauwkeurig opgenomen, naar zijne beschouwing het bewijs medehragt, dat er vroeger rijs- of kribwerken moesten bestaan hebben. Voorts eenige in de nabijheid dier plaats woonachtige bejaarde landlieden, welke opgaven aldaar voor een aantal jaren rijs- en kribwerken te hebben gekend, welke, echter, van tijd tot tijd, door den stroom vernield en medegevoerd waren, gelijk ook de oever aldaar meer dan 12 ellen was afgeslagen; terwijl de heer *ALPHERTS*, op die oude grondslagen beginnende, reeds sedert vele jaren had achteruit gekribd, om den oever, zoo veel mogelijk te behouden.

De heer advocaat-generaal heeft in eene uitbreijde pleitrede de alrege verbindende wet van 24 februari 1806, als zullende door het Criminele Wetboek van koning konwijk, wel ver van afgeschafft, uitdrukkelijk zijn in stand gehouden, betoogd, en voorts beweerd, dat de geappelleerde in strijd met de aangehaalde wet had gehandeld, en de straffen, daarbij bedreigd, op zich toepasselijk gemaakt; tot oplegging derzelve en vernietiging van het vonnis des eersten regters concluderende.

De heer advocaat-generaal pleit, voor den geappelleerde, dat het woord opzettende, ontwikkeld in de stelling, dat de wet van 24 februari 1806 zou zijn ingetrokken en afgeschafft door de algemeene bepaling van artikel 4 van het Criminele Wetboek voor het koninkrijk Holland, als zullende dezelve niet kunnen worden gebragt onder eene der rubrieken, in artikel 6 en 7 van hetzelfde wethoek opgenoemd, welke voortdurend bestaan bij diezelfde artikelen is gehandhaafd; en 2o. dat, ook in de vooronderstelling van het alrege in vigueur zijn dier wet, de ten processe bedoelde werken, welke de appellant erkende, zonder verkiegene vergunning te hebben doen aanstellen, niet vallen in het verbod, bij die wet uitgevaardigd, dat zij zelve loch alleen op het oog hebben de oude kribben van nieuwe werken te verbieden, al het bestaande als verkregene regten, heeft gebiedigd, en de geappelleerde niets nieuws heeft tot stand gebragt, maar alleen de vroeger bestaan hebbende kribben of waterwerken, ofschoon op eene andere en door hem zelf uitgevondene wijze, hersteld.

Het hof heeft, bij arrest van den 22sten dezer maand, beslist: 1o. dat de bedoelde wet van 24 februari 1806, bij artikel 7, no. 15, van het Criminele Wetboek voor het koninkrijk Holland, gewag makende van de watten, betreffende het gebruik of ootherhoud van gronden, dijken, dijken, wegen, wateren, havens, dijken, bruggen, straten of grachten, uitgevaardigd van de algemeene vernietiging, bij het koninkrijk artikel 4 van hetzelfde Wetboek uitgesproken, en niet

dien dit onderwerp bij het Code Penal niet is geregeld, de reden, naar luid van artikel 484 van dit wetboek, bevoegd en verplicht is deze wet toe te passen en te handhaven; en 2. dat naar die wet het vervaardigen van waterwerken, zonder de vergunning, bij die wet omschreven, te hebben verkregen, onverschillig of het die werken aanwas van den eever en voorliggende gronden op eenigerhande wijze zou kunnen bevorderd worden of den bekwaamen afloop der rivier hinderlijk zouden kunnen zijn, strafbaar is, en alleen de gewone reparatiën daarvan uitgezonderd zijn, van welke laatste ten dezen de rede niet zoude kunnen zijn, zels als de kroeger bestaan hebbende werken vads geheel waren vernield en de alnu vervaardigde pakwerkjes niet op dezelfde plaats doch meer binnenwaarts en op eene geheel andere en eigenaardige wijze waren zamengesteld. Op deze gronden heeft het hof het vonnis der regbank te Arnhem te niet gedaan en den geappelleerde, met toepassing van artikel 1 en 12 der aangehaalde wet, veroordeeld tot eene geldboete van f 600, te verdedelen ingevolge het voorschrift van laatstgenoemd artikel; voorts om de bedoelde werken, op last van den waterstaat, dadelijk ten zijnen koste te amoveren, zonder daarvoor eenige schadevergoeding te kunnen vorderen; en met autorisatie op den lande die amotie anderszins, ten koste van geappelleerde, op dubbel gewin, te effectueren, en des noods bijparate executio op den geappelleerde te verhalen met verordening eindelijk van den geappelleerde in de kosten van de beide instantiën.

Zitting van 23 maart.

In deze terechtzitting is een getuigenverhoor gebragt, dat, zoowel wegens deszelfs afschuwelijke wreedheid en vermetelheid, als wegens de zonderlingheid der drijfveren, de algemeene belangstelling in hooge mate moet opwakken. Het is een feit, dat men veel eer in Italië of Corsica, dan in ons nevelachtige vaderland, te huis zou wanen. Het betreft eene beschuldiging van moord, onder verzwarende omstandigheden aan een jong meisje gepleegd, uit geene andere oorzaak dan verregende minnaardij. De beschuldigde, JOHANNES JOSEPHUS BAYDOIN, is een jong mensch van 27 jaren, van een zeer gunstig uiterlijk, doch wiens gelaat maar al te zeer de sporen draagt van de hevigheid zijner hartstogten. De terechtzitting van heden is geheel ingenomen geworden met het verhooren der getuigen; eerst op morgen zullen de pleidooijen gevoerd worden, zoodat wij ons bij eene bloote opsomming der daadzaken, zoo als die uit de verklaringen der getuigen en de bekentenis van den beschuldigde gablaken zijn, zullen moeten beperken, zonder de verdediging of den verderen loop der zaak in het minst vooruit te loopen.

Het ongelukkig slagtoffer van deze gureldaad was HENDRIKA OTTER, een meisje van 28 jaren, naar aler eenparige getuigenis van het ijverigst en ingetogenst gedrag, die met hare 68-jarige moeder, voor welke zij grootendeels den kost won, te Winssen eene boerenhoeve bewoonde. In den avond van den 10den januari had zij zich reeds vroegtellig in het binnenvertrek met haar moeder in hetzelfde bed ter rust begeeren, toen zij beide omstreeks middernacht door eenen geweldigen slag met schrik ontwaakten. De deur, die het vertrek van de deel afsloot, en welke behoorlijk met een slot en knip was voorzien, werd met geweld opgedrukt. Op hetzelfde oogenblik vertoont zich voor haar bed een man, die, naar de verklaring der oude moeder, terstond, zonder een woord te spreken, ontrent een paar passen naar haar bed begon te stappen, en haar met de hand aan de hals verschrikte meisje, meeneende dat het een dief was, zelde hem, dat hij maar alles kon medenemen en niet aansteken om het te vinden, indien hij haar slechts het leven liet. Er volgde echter niet het minste antwoord. Terstond hierop werd het meisje het bed uitgesleurd, en nu ontstond er eene vreeselijke worsteling — eerst in het vertrek en later op de deel, welke geruimen tijd moet hebben aangehouden. De oude vrouw, het bed verlatende, kon naar het bed van angst geen lid verroeren; zij hoorde slechts twee maal: moeder! moeder! roepen, en toen zij een oogenblik daarna hare krachten gongezaan herzelede, had zij naar de deel ging, vond zij er geen spoor meer van eenig levend wezen. Zij begaf zich weder te bed, meeneende dat hare dochter naar de bureu zou zijn gelykt en de dief het huis verlaten had. Den volgenden morgen werd het ongelukkige meisje echter vermoord gevonden, in eene zittende houding, leunende tegen eene naburige schuur, op ruim 300 schreden afstands van het huis. Met

wonde toegebracht, die door de deskundigen in hun rapport reeds als voornamelijk doodlijk is opgegeven; maar eene tweede wond, die naar op zijde van den hals was toegebracht, daar eene der kleinere slagaders had doorgesneden, en, onder de hand voortgaande, de lastpijp bijna geheel had verscheurd, moest, naar de uitspraak der deskundigen, den dood onvermijdelijk en in ieder geval ten gevolge hebben. Behalve deze twee zware, had zij nog eenige ligte verwondingen aan armen en heenen, waarschijnlijk door de worsteling veroorzaakt. Dadelijk werd van het vinden van dit lijk aan de politie kennis gegeven, en toen het onderzoek bleek, dat er niets vermist was en dus het vermoeden van diefstal niet kon opkomen, meende men de reden van dien verschrikkelijken moord in overdreven jalouzie te moeten zoeken. Het was duidelijk, dat de dader met de gesteldheid der woping nauwkeurig bekend moest zijn geweest, en al ras viel het vermoeden op den tegenwoordigen beschuldigde, BAYDOIN, van wien men vernam, dat hij meermalen hare woning bezocht had, en dat die bezoeken wellicht aan eene sterke genegenheid voor HENDRIKA OTTER, die intusschen met een ander verkeerde, moesten worden toegeschreven. De beschuldigde, die zich meestal te Nijmegen had opgehouden, werd hierop terstond in verzekerde bewaring genomen, en hoewel hij aanvankelijk alle schuld aan deze misdaad bleef loochenen, kwam hij echter weldra in volgende verhooren, even als heden morgen in de openbare terechtzitting, tot eene vrij volledige bekentenis. Deze bekentenis, welke geheel vrijwillig geschiedt, want zonder dezelve ware ieder spoor der misdaad uitgeswicht — zullen wij kortelyk mededeelen.

Johannes Josephus Baydoin, geboren en opgevoed te Winssen, verklaart, van zijne vroegste jeugd eene sterke liefde voor HENDRIKA OTTER te hebben opgevat. Hij zag haar dagelijks op de school en in de kindertijde spelen, later ook op de katechisatie. — Achtien jaren oud, viel hij in de loting, en engageerde zich vrijwillig voor 6 jaren bij de mariniers; toen verliet hij derhalve hare woonplaats, maar niet dan nadat hij, gelijk hij het noemt, eene trouwbelofte van haar had verkregen. Gedurende zijnen diensttijd heeft hij zich schuldig gemaakt aan diefstal bij zijnen kapitein, dien hij als oppasser diende, en aan het vervalschen van eene handteekening. In het jaar 1834 werd hij deswege tot schavotstraf en tien jaren confinement in een tuchthuis veroordeeld. In het jaar 1841 werd hij echter reeds weder ontslagen, vanwaar hij naar Winssen terugkeerde, en sedert, volgens het getuigenis van velen, door vlijt, eerlijk den kost won. Intusschen rondt hij HENDRIKA OTTER in verkeer met een ander; dit schrikte hem niet af zijne bezoeken en zijne huwelijksaanzoeken te hervatzen. Volgens zijne verklaring be- nam zij hem gindszins alle hoop, maar bleef hem steeds praajen, dat hare tegenwoordige verkeer nog wel een einde kon nemen. Hij verzekert, dat, als zij hem rnduit verklaard had nooit de zijne te kunnen worden, alles gedaan ware geweest; en hij haar zou hebben laten varen; maar dat zijne hartstogt, gestadig inaschen hoop en vrees geslingerd wordende, steeds meer opingen toonam. In het eind ziende, dat hij misdaad werd en zijne aanzoeken met geen gunstig gevolg bekrond werden, besloot hij haar te vergoën, of ten minste het te beproeven. Om zich te meer van haar af te trekken, knoopte hij, op het einde van het vorige jaar, eene verkeer met een meisje uit Nijmegen aan, maar dit alles diende slechts om zijnen hartstogt voor HENDRIKA OTTER meer en meer aan te yuren. In het eind haar geheel willende vergeten, verlaat hij, in het begin van januari, ondansen valsch voorwendsel, Winssen en begeeft zich naar Nijmegen, waar zijne nieuwverloofde woont. Hij geeft zich alle moeite om HENDRIKA OTTER uit zijne gedachten te verbannen en zich aan zijne verloofde te hechten, met welke hij twee dagen voor het plegen der misdaad eene woning gaat huren, die zij met mei zonden betrouwen. Da hijs laat evenwel niets; hij kan van zijne eerste liefde geen afstand doen, en hij besluit haar hijs eenmaal voor het dag met te verzoeken. Zij er over denkt, ten einde uit die pijnlijke onzekerheid verlost te worden. Den 10den januari, des avonds ten vier ure, brengt hij dit besluit ten uitvoer. Hij begeeft zich op weg naar Winssen, waar hij even na middernacht aankomt; de deur van de deel, slechts door eenen houten wervel gesloten, dien men met de hand kan openmaken, wordt door hem geopend, en de binnendeur, welke naar het vertrek leidt, waar moeder en dochter slapen, wordt, door hem opengerukt. Hij begeeft zich vervolgens naar het bed, sleurt haar

al wonselende naar de deel, met geen ander doel, maar hij verhaart, dan om haar nogmaals hare hand te vragen. Hij sleept haar tot aan de openstaande deur, waar zij hem bij het binnenvallende maanlicht herkent, en op zijn gezigt hevig verschrikt. Hij herhaalt hier dringend zijn aanzoek, maar zij antwoordt: »Ik wil niets met u te doen hebben. Zij wil ontvlugten hij haar vasthouden. Bij deze worsteling vallen beide, en eerst op dit oogenblik, verklaart hij, bemeestert hem de drift zoodanig, dat hij met zijn mes haar eene of twee wonden toebrengt. Op dit oogenblik roept zij: moeder! moeder! Hij laat haar los; en zij vlugt linksom het huis uit, terwijl hij in tegenovergestelde richting de plaats verlaat en naar Nijmegen terugkeert.

Ziehier de bekentenis des beschuldigen, die in vele deelen bevestigd, maar, naar het schijnt, in vele opzichten ook weder door de verklaringen der getuigen wordt tegengesproken. Zoo verklaren de moeder en zuster der vermoorde, dat zij, wel verre van hem met valsche hoop te vleijen, hem integendeel zorgvuldig ontweekt, en een groot afkeer voor hem aan den dag legde; zoodat zij verklaard dat op zijn gezigt het hart haar toeschoot. Ook heeft hij haar bedreigd, dat hij haar nog eenmaal onverwacht betrekken zou indien zij niet in zijne wenschen bewilligde. Onder een valsch voorwendsel verlaat hij Winssen, voorgevraagd naar Breda te gaan terwijl hij zich integendeel te Nijmegen ophoudt, van waar hij spoedig kan terugkeeren. Hij wapent zich met een mes, dat hem niet toebehoort, toen hij des avonds naar Winssen vertrek; ook het nachtelijk uur schijnt weinig vermoeden op te leveren van vreedzame oogmerken. Hij dringt met geweld in huis, wacht zich wel een woord te spreken, en, naar de stellige verklaring der oude vrouw, begint hij terstond met hare dochter te mishandelen. Ook schijnt zijn later gevolgd aanzoek bij de deur op de deel, en het antwoord van zijn slagtoffer verzonnen te zijn, daar de moeder getuigt geen enkel woord te hebben hooren wisselen, behalve bovengemelde introepingen, en toch was de afstand zoo gering, dat zij alles had moeten hooren. Deze en eenige andere omstandigheden, van minder belang, zoo als zijn gehouden gedrag en zijn gesproken voor en na de misdaad, schijnen veel grond op te leveren, om de opregtheid zijner bekentenis ten deele in twijfel te trekken, en om wel degelijk aan te nemen, dat hij met voorbedachten rade dit gruwzame feit gepleegd heeft. Hoe het zij, wij zullen het niet wagen in de ondubbelzinnige schiet- hoocken van het menschelijk hart door te dringen, en hem te veroordeelen of te verontschuldigen; wij geven allechtijk een verslag der daadzaken zoo als dezelve heden morgen zijn voorgesteld. De verdediging zal zich waarschijnlijk op zijne bekentenis, gronden, en trachten aan te toonen dat hij slechts in eene plotse- linge opwelling van drift, zonder eenig vooraf be- raadigd plan, tot de misdaad is verleid; tevens zal zij walligt de verzwarende omstandigheden van inbreuk trachten af te weren. De verklaringen der deskundi- gen, omtrent het volstrekt doodlijk der wonden, zijn te beslissend, om te verwachten dat de verdediging van dezen kant met vrucht iets ten gunste van den beschul- digde zal kunnen uitwerken. Wij willen echter, in plaats van ons hierin langer te verdiepen, liever de verdediging overlaten aan onzen beroemden pleiter J. M. DE KEMPERMAN, en het oordeel aan de kennis en rechtschapenheid van het hof.

Advertentie.

Betreften wij sedert vijf maanden, het verlies van onzen geliefden Vader en Behuwd vader, J. NIEMEIJER, hedem worden wij niet minder zwaar getroffen door het ssterven van onze dierbare Moeder en Behuwd Moeder, MARGARETHA BOSCH, in den ouderdom van 68 jaren en vijf maanden, aan eene kortstondige ziekte van slechts veertien dagen. Wij geten van dit ons zoo zeer treffend sterf- geval, langs dezen gebruikelijken weg, kennis aan onze Betrekkenden en geëerd Begunstigers, ons op nieuw op dat gunzaamst aanbekende in de hooggeschatte bescherming van dezen, ten opzichte van ons beroep van Huis- en Rijtuig-Schil- ders, deswelk liep den 10en dus verre gebruikelijken vast zal worden voortzet.

Arnhem,
den 23sten Maart 1842.

Uw aiften vader,
H. NIEMEIJER.
Eenige Kennisgeving.

